

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
Філологічний факультет
Кафедра української літератури імені акад. М. Возняка

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. декана філологічного факультету

Крохмальний Р. О.

«31» серпня 2023

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«Історія світової літератури»
(Середні віки та Відродження)**

галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u> (шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність	<u>014 Середня освіта</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація факультет	<u>014.01 Середня освіта (українська мова та література)</u> <u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма з курсу «Історія світової літератури» для студентів за спеціальністю
014 Середня освіта. – 2023. – 55 с.

Розробник: доцент кафедри української літератури ім. акад. М. Возняка,
кандидат філологічних наук **Федорак Назар Любомирович.**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української літератури
ім. акад. М. Возняка Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол від «31» серпня 2023 року №1

Завідувач кафедри української літератури ім. акад. М. Возняка

(Микитюк В. І.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«31» серпня 2023 року

Схвалено Вченою радою філологічного факультету

Протокол від «31» серпня 2023 року №1

«31» серпня 2023 року

Голова

Крохмальний Р. О.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціальність 014 Середня освіта (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціалізація: 014.01 Середня освіта (українська мова та література)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 64		3-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		16 год.	год.
Індивідуальні завдання: 16 год.			
Вид контролю: немає			

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів із особливостями європейського літературного процесу III – початку XVII ст. на матеріалі західноєвропейських літератур.

Завдання: донести до студентів, що в епоху Середньовіччя світова література вступила в новий період розвитку та що культура Середньовіччя ледве чи поступається стародавній культурі. Література Середньовіччя розвивалася під впливом релігії. На Заході та Сході церква, зміцнівши, користувалася непохитним авторитетом. У Середньовіччі виникли п'ять нових культурних зон: індійська, східноазійська, близькосхідна, візантійська та західноєвропейська, що відповідає п'ятьом регіонам – спадкоємцям традицій стародавніх часів. Середні віки – важливий етап у загальному розвитку світової культури. Сучасна медієвістика, зважаючи на досягнення та втрати цього у багатьох відношеннях драматичного тисячоліття, визнає, що в Середні віки література накопичила значний творчий досвід і створила невмирущі цінності, тому Середньовіччя – один із найсуттєвіших етапів розвитку світової літератури.

Щодо Відродження, або Ренесансу, – однієї з найбільш знаменних епох в історії людської цивілізації – студентів необхідно навчити, що хронологічно європейське Відродження як єдиний культурний рух розгорнулось у межах XIV – початку XVII ст. й охопило Італію, Іспанію, Францію, Німеччину, Англію, Далмацію, Угорщину, Польщу, Чехію, північну Хорватію. Античність позначилася на формуванні провідної ідейної течії

доби Відродження – ренесансного гуманізму. Гуманісти спиралися на античні авторитети і головною своєю справою вважали відродження та поширення античних знань. Гуманісти захищали самоцінність людської особистості, вважаючи протиприродним оцінювати людину за її походженням чи багатством, расовою приналежністю чи релігійними переконаннями. Письменники-гуманісти виробили незрівнянно складніше уявлення про людину, ніж попереднє письменство. Попри риси типологічної цілісності європейської літератури доби Відродження, спільність загальних принципів, ідейну єдність історичних періодів, кожна література має свої особливості, позначена виразною національною своєрідністю.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні віхи розвитку, події та факти літературного процесу Середніх віків і Відродження;
- етапи історії формування літературознавчих ідей цього періоду розвитку західноєвропейського письменства;
- риси творчості основних учасників літературного процесу;
- особливості створення та функціонування літературних гуртків і шкіл;
- ознаки еволюції окремих літературних родів і жанрів;
- особливості літературних напрямів і стилів у текстах західноєвропейських літератур Середніх віків і Відродження;

вміти:

- визначати віхи розвитку, події та факти літературного процесу Середніх віків і Відродження;
- аналізувати етапи історії формування літературознавчих ідей цього періоду розвитку західноєвропейського письменства;
- застосовувати різні методи аналізу літературних творів цього періоду;
- виявляти розуміння рис творчості основних учасників літературного процесу;
- аналізувати основні причини еволюції окремих літературних родів і жанрів;
- визначати особливості літературних напрямів і стилів у текстах західноєвропейських літератур Середніх віків і Відродження.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія західноєвропейської літератури Середніх віків.

СПИСОК ОBOB'ЯЗKOBИX ДЛЯ ПPOЧИТАННЯ TBOPIB

1. Святий Августин. „Сповідь”.
2. Ірландські саги (скели).
3. „Беовульф”.
4. „Старша Едда” (за хрестоматією).
5. Поезія скальдів (за хрестоматією).
6. Ісландські саги (за хрестоматією).
7. „Пісня про Ролянда”.
8. „Пісня про мого Сиди”.
9. „Пісня про Нібелунгів”.
10. Лицарські романи: „Тристан та Ізольда”, „Бідний Гайнрих” (за Гартманом фон Ауе та в інтерпретації І.Франка).
11. „Роман про Троянду”.
12. Твори Рютбефа (за хрестоматією).
13. Данте Аліг'єрі. „Божественна комедія”.

Тема 1. Епоха Середньовіччя. Вступ.

Латинська література III-IV ст.

Від античності до Середньовіччя (V-VI ст.).

„Темні віки” (VI-VIII ст.).

Каролінзьке й Отонівське відродження (VIII-X ст.).

Рекомендована література:

1. *Балух В., Коцур В.* Історія Стародавнього Риму: Курс лекцій. – Чернівці: Книги XXI, 2005. – 680 с.: ілюстрації, карти.
2. *Дейвіс Н.* Європа: Історія / Пер. з англ. П.Таращук, О.Коваленко. – К.: Видавництво Соломії Павличко „Основи”, 2006. – 1464 с.
3. *Європейське Середньовіччя: літературний флорилегіум / Упоряд. Б. Щавурський.* – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2020.
4. *Зайбт Ф.* Блиск і вбогість Середньовіччя. Історія з початком і кінцем / перекл. з німецької Х.Назаркевич, наук. ред. Ростислав Паранько. – Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2009. – 512 с.
5. *Качуровський І.* Генерика і архітектоніка. – К.: Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2005. – Кн. I: Література європейського Середньовіччя. – 382 с.: іл.
6. *Крижановська О., Крижановський О.* Історія Середніх віків: Вступ до історії європейського Середньовіччя. Курс лекцій: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2004. – 368 с.
7. *Курціус Е.Р.* Європейська література і латинське середньовіччя / Переклав з нім. Анатолій Онишко. – Львів: Літопис, 2007. – 752 с.
8. *Лінч Дж.* Середньовічна церква. Коротка історія / Пер. з англ. В.Шовкуна. – К.: Основи, 1994. – 492 с.
9. *Література західноєвропейського середньовіччя / за загальною редакцією Н.О.Висоцької / Навчальний посібник.* – 2-ге вид. „Історія зарубіжної літератури”. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 464 с.
10. *Острогорський Г.* Історія Візантії / Пер. з нім. Анатолія Онишка. – Львів: Літопис, 2002. – 608 с.
11. *Рубанова Г.* Історія світової літератури. Західноєвропейське Середньовіччя (III-XIV ст.). – Львів: ПАІС, 2004. – 144 с.
12. *Федорак Н.* Ключові тексти Середніх віків і Відродження (Західна Європа). Навчально-методичний посібник. – Львів: Український католицький університет, 2021. – 300 с.
13. *Heinzmann R.* Filozofia średniowiecza. – Kęty: Antyk, 1999. – 314 s.

Практичне заняття 1

Питання для усних відповідей:

1. *Раннє європейське Середньовіччя (III-X ст.) як нова історична та культурна епоха.*
2. *Тематика та проблематика „Сповіді” Святого Августина.*
3. *Латинське Середньовіччя та романський світ (за Е.Р.Курціусом).*
4. *Значення латинської літератури для розвитку західноєвропейського письменства.*
5. *Каролінзьке відродження та його роль у розвитку культури Європи.*
6. *Видіння як характерний жанр Середньовіччя (за І.Качуровським).*

Теми для рефератів:

1. *Світоглядні універсалії християнського Середньовіччя.*
2. *Які явища вплинули на розвиток літератури Раннього Середньовіччя?*
3. *Жанри клерикальної літератури раннього Середньовіччя.*
4. *Світська латинська література раннього Середньовіччя.*

5. Айнгардове „Життя Карла Великого” як пам’ятка ранньосередньовічної історіографії та літератури (текст: Всесвіт. – 2006. – №5-6. – С. 85-102).

6. Ранньохристиянська та середньовічна наука про літературу (за Е.Р.Курціюсом).

Тема 2. Народно-епічна література. Деякі риси архаїчних форм епосу.

Кельтський епос.

Давньоскандинавська література. Едична поезія. Ісландські саги. Поезія скальдів.

Англосаксонська епічна поезія.

Епічна поезія континентальних германців.

Карело-фінський епос.

Літератури Західної Європи Зрілого Середньовіччя.

Місце латинської літератури в письменстві XI-XIII ст.

Клерикальні жанри.

Світські жанри.

Поезія вагантів.

Рекомендована література:

1. *Гейзінга Й.* Homo Ludens / Пер. з англ. О.Мокровольського. – К.: Основи, 1994. – 250 с.

2. *Гофф Ж. Ле.* Середньовічна уява. Переклад з франц. Яреми Кравця. – Львів: Літопис, 2007. – 350 с.

3. *Дейвіс Н.* Європа: Історія / Пер. з англ. П.Таращук, О.Коваленко. – К.: Видавництво Соломії Павличко „Основи”, 2006. – 1464 с.

4. Європейське Середньовіччя: літературний флорилегіум / Упоряд. Б. Щавурський. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2020.

5. *Зайбт Ф.* Блиск і вбогість Середньовіччя. Історія з початком і кінцем / перекл. з німецької Х.Назаркевич, наук. ред. Ростислав Паранько. – Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2009. – 512 с.

6. *Качуровський І.* Генерика і архітектоніка. – К.: Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2005. – Кн. I: Література європейського Середньовіччя. – 382 с.: іл.

7. *Крижановська О., Крижановський О.* Історія Середніх віків: Вступ до історії європейського Середньовіччя. Курс лекцій: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2004. – 368 с.

8. *Курціус Е.Р.* Європейська література і латинське середньовіччя / Переклав з нім. Анатолій Онишко. – Львів: Літопис, 2007. – 752 с.

9. *Лінч Дж.* Середньовічна церква. Коротка історія / Пер. з англ. В.Шовкуна. – К.: Основи, 1994. – 492 с.

10. Література західноєвропейського середньовіччя / за загальною редакцією Н.О.Висоцької / Навчальний посібник. – 2-ге вид. „Історія зарубіжної літератури”. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 464 с.

11. *Радев Р.* Средновековна философия. – София, 1994. – 448 с.

12. *Рубанова Г.* Історія світової літератури. Західноєвропейське Середньовіччя (III-XIV ст.). – Львів: ПАІС, 2004. – 144 с.

13. *Склярєнко В.* Русь і варяги: Історико-етимологічне дослідження. – К.: Довіра, 2006. – 119 с.

14. *Федорак Н.* Історичний факт та історична подія: літописне оповідання, сага, скела // Літературознавство: Матеріали III конгресу МАУ (Харків, 26-29 серпня 1996 р.). – К., 1996. – С. 189-196.

15. *Федорак Н.* Ключові тексти Середніх віків і Відродження (Західна Європа). Навчально-методичний посібник. – Львів: Український католицький університет, 2021. – 300 с.

16. *Федорак Н.* Українська літописна традиція та її північноєвропейський контекст // Записки НТШ. – Т. ССXLVI. Праці філологічної секції. – Львів, 2003. – С. 17-36.

17. Федорак Н. Франкові поетичні інтерпретації середньовічних текстів (німецько-„руський” контекст) // Іван Франко: дух, наука, думка, воля: Матеріали Міжнародного наукового конгресу, присвяченого 150-річчю від дня народження Івана Франка (Львів, 27 вересня – 1 жовтня 2006 р.). – Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2010. – Т. 2. – С. 477-488.

18. *Heinzmann R.* Filozofia średniowiecza. – Kęty: Antyk, 1999. – 314 s.

19. *Schlauch M.* Stare sagi islandzkie. – Warszawa: Wiedza Powszechna, 1976. – 146 s.

Практичне заняття 2

Питання для усних відповідей:

1. Тематика та поетика ірландських скел.
2. Давньогерманський героїчний епос, історична основа, тематика.
3. Мітологічні та героїчні пісні „Старшої Еди”.
4. Родові ісландські саги, відображення в них буття скандинавів в „епоху вікінгів”.
5. Особливості літератури Зрілого Середньовіччя.
6. Клерикальні та світські жанри латинської літератури Зрілого Середньовіччя.

Теми для рефератів:

1. Кухулін – улюблений герой стародавніх ірландців, його характерні риси (за матеріалом уладських скел).
2. Англосаксонська поема „Беовульф” і її значення для вивчення давньогерманського епосу.
3. Особливості поезії скальдів.
4. Латинська література XI-XIII ст.
5. Специфіка середньовічної історіографії. „Історія королів Британії” Гальфріда Монмутського.
6. Поезія вагантів, її тематика та жанри.

Тема 3. Загальні риси героїчного епосу періоду Зрілого Середньовіччя.

Французький героїчний епос.

Німецький героїчний епос.

Еспанський героїчний епос.

Загальні риси куртуазної лірики.

Лірика Провансу. Традиції провансальських трубадурів в Італії.

Поезія французьких труверів.

Німецька куртузна лірика.

Рекомендована література:

1. *Гейзінга Й.* Homo Ludens / Пер. з англ. О.Мокровольського. – К.: Основи, 1994. – 250 с.
2. *Гофф Ж. Ле.* Середньовічна уява. Переклад з франц. Яреми Кравця. – Львів: Літопис, 2007. – 350 с.
3. *Дейвіс Н.* Європа: Історія / Пер. з англ. П.Тарашук, О.Коваленко. – К.: Видавництво Соломії Павличко „Основи”, 2006. – 1464 с.
4. *Європейське Середньовіччя: літературний флорилегіум / Упоряд. Б. Щавурський.* – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2020.
5. *Зайбт Ф.* Близк і вбогість Середньовіччя. Історія з початком і кінцем / перекл. з німецької Х.Назаркевич, наук. ред. Ростислав Паранько. – Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2009. – 512 с.
6. *Качуровський І.* Генерика і архітектоніка. – К.: Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2005. – Кн. I: Література європейського Середньовіччя. – 382 с.: іл.

7. Крижановська О., Крижановський О. Історія Середніх віків: Вступ до історії європейського Середньовіччя. Курс лекцій: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2004. – 368 с.
8. Література західноєвропейського середньовіччя / за загальною редакцією Н.О.Висоцької / Навчальний посібник. – 2-ге вид. „Історія зарубіжної літератури”. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 464 с.
9. Рубанова Г. Історія світової літератури. Західноєвропейське Середньовіччя (III-XIV ст.). – Львів: ПАІС, 2004. – 144 с.
10. Сушинський Б. Всесвітня історія лицарства. – / Оформл. Чередниченка О.П. – Одеса: „Видавничий Дім ЯВФ”, 2004. – 640 с.: іл.
11. Федорак Н. Ключові тексти Середніх віків і Відродження (Західна Європа). Навчально-методичний посібник. – Львів: Український католицький університет, 2021. – 300 с.
12. Flori J. Rycerze i rycerstwo w średniowieczu. – Poznań: Dom wydawniczy Rebis, 2003. – 268 s.

Практичне заняття 3

Питання для усних відповідей:

1. Особливості героїчного епосу періоду зрілого Середньовіччя.
2. Історична основа та характер епічного героя в „Пісні про Ролянда”.
3. „Пісня про Нібелунгів”: сюжетні джерела, реалії, фантастика.
4. Тематика та поетика лірики трубадурів.
5. Особливості поезії труверів.
6. Мінезанг, основні напрями та періодизація. Зв'язок раннього мінезангу з народною поезією.

Теми для рефератів:

1. Роль і значення народних співців (жонглерів, хугларів, шпільманів) у розвитку народно-героїчного епосу.
2. Тема реконквісти в „Пісні про Сіда”.
3. „Слово о полку Ігоревім” серед пам'яток європейського народно-героїчного епосу (за І. Качуровським).
4. Загальні риси куртуазної лірики.
5. Традиції провансальських трубадурів в Італії.

Тема 4. Витоки лицарського роману.

Французький лицарський роман.

Німецький лицарський роман.

Англійський лицарський роман.

Культура середньовічного міста.

Фабліо, шванки, сатиричні вірші.

„Тваринний” епос і дидактично-алегорична поема.

Шляхи розвитку міської літератури кінця XIII – початку XIV ст.

Драматургія.

Італійська література. Передвідродження та поезія „солодкого нового стилю”.

Данте Аліг'єрі.

Рекомендована література:

1. Гейзінга Й. Ното Ludens / Пер. з англ. О. Мокровольського. – К.: Основи, 1994. – 250 с.
2. Гофф Ж. Ле. Середньовічна уява. Переклад з франц. Яреми Кравця. – Львів: Літопис, 2007. – 350 с.

3. *Дейвіс Н.* Європа: Історія / Пер. з англ. П.Таращук, О.Коваленко. – К.: Видавництво Соломії Павличко „Основи”, 2006. – 1464 с.
4. *Європейське Відродження та українська література XIV-XVIII ст.* – К.: Наукова думка, 1993. – 373 с.
5. *Європейське Середньовіччя: літературний флорилегіум* / Упоряд. Б. Щавурський. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2020.
6. *Зайбт Ф.* Близк і вбогість Середньовіччя. Історія з початком і кінцем / перекл. з німецької Х.Назаркевич, наук. ред. Ростислав Паранько. – Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2009. – 512 с.
7. *Качуровський І.* Генерика і архітектоніка. – К.: Видавничий дім „Кієво-Могилянська академія”, 2005. – Кн. I: Література європейського Середньовіччя. – 382 с.: іл.
8. *Крижановська О., Крижановський О.* Історія Середніх віків: Вступ до історії європейського Середньовіччя. Курс лекцій: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2004. – 368 с.
9. *Куриціус Е.Р.* Європейська література і латинське середньовіччя / Переклав з нім. Анатолій Онишко. – Львів: Літопис, 2007. – 752 с.
10. *Лінч Дж.* Середньовічна церква. Коротка історія / Пер. з англ. В.Шовкуна. – К.: Основи, 1994. – 492 с.
11. *Література західноєвропейського середньовіччя* / за загальною редакцією Н.О.Висоцької / Навчальний посібник. – 2-ге вид. „Історія зарубіжної літератури”. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 464 с.
12. *Пелешенко Ю.* Українська література пізнього Середньовіччя (друга половина XIII-XV ст.): Джерела. Система жанрів. Духовні інтенції. – К.: ПЦ „Фоліант”, 2004. – 423 с.
13. *Рубанова Г.* Історія світової літератури. Західноєвропейське Середньовіччя (III-XIV ст.). – Львів: ПАІС, 2004. – 144 с.
14. *Софронова Л.* Старовинний український театр / Старинный украинский театр. Переклад з рос. – Львів, 2004. – 336 с.
15. *Сушинський Б.* Всесвітня історія лицарства. – / Оформл. Чередниченко О.П. – Одеса: „Видавничий Дім ЯВФ”, 2004. – 640 с.: іл.
16. *Федорак Н.* Іван Франко – інтерпретатор середньовічного лицарського роману // Записки НТШ. – Т. ССЛ. Праці філологічної секції. – Львів, 2005. – С. 153-158.
17. *Федорак Н.* Ключові тексти Середніх віків і Відродження (Західна Європа). Навчально-методичний посібник. – Львів: Український католицький університет, 2021. – 300 с.
18. *Франко І.* Бідний Генріх // Франко І. Зібрання творів: У 50 т. – Т. 4. – К.: Наукова думка, 1976. – С. 275-294.
19. *Aspects of Malory* / Ed. by T.Takamiya, D. Brewer. – Woodbridge, 1981.
20. *Benson L.D.* Malory's Morte Darthur. – Cambridge (Mass.); London, 1976.
21. *Devoto D.* Introducción al estudio de don Juan Manuel, y en particular de El Conde Lucanor: Una bibliografía. – Madrid, 1972.
22. *Field P.F.C.* Romance and chronicle: A study of Malory's prose style. – London, 1971.
23. *Flori J.* Rycerze i rycerstwo w średniowieczu. – Poznań: Dom wydawniczy Rebis, 2003. – 268 s.
24. *Nicks E.* Sir Thomas Malory: his turbulent career. – New York, 1970.

Практичне заняття 4

Питання для усних відповідей:

1. *Витоки, класифікація та розвиток лицарського роману в Західній Європі.*
2. *Сюжетні джерела роману „Тристан та Ізольда”.*
3. *Тваринний епос Західної Європи: жанрові особливості, зразки творів і питання авторства.*
4. *Поема „Роман про Троянду”: тематика та поетика.*

5. Особливості розвитку міської літератури. Творчість Рютбефа.
6. Особливості жанру, джерела та композиція „Божественної комедії”.

Теми для рефератів:

1. Новаторство Кретьєна Де Труа в розвитку лицарського роману.
2. Роман „Бідний Гайнрих” Гартмана фон Ауе в інтерпретації Івана Франка.
3. Тематика та художні особливості фавліо і шванків.
4. Соціально-політичне звучання поеми Вільяма Ленгленда „Видіння Петра-Орача”.
5. Драматургія Зрілого Середньовіччя.
6. Лірична збірка Данте „Нове життя”, її побудова, зв'язок із поезією „солодкого нового стилю”.

Зразок тестових завдань за підсумками змістового модуля 1

1. Яка література стала в Західній Європі проміжною між античною та новими народними літературами:
  - а) грецька;
  - б) давньоруська;
  - в) латинська;
  - г) французька.
2. У якому варіанті відповіді названо двох учасників „академії” Карла Великого:
  - а) Айнгард, Теодульф;
  - б) Венанцій Фортунат, Алкуїн;
  - в) Вергілій, Пруденцій;
  - г) Северин Боецій, Павло Диякон.
3. Хто у V ст. зруйнував державу бургундів на Рейні:
  - а) римляни Цезаря;
  - б) гунни Атили;
  - в) франки Карла Великого;
  - г) еспанці Сиди.
4. Хто з персонажів „Пісні про Нібелунгів” фігурує у „Старшій Еді” під іменем Гудрун:
  - а) Брюмгільда;
  - б) Гунтер;
  - в) Зигфрид;
  - г) Кримгільда.
5. „Carmina Burana” („Буранські пісні”) – це збірка творів:
  - а) вагантів;
  - б) жонглерів;
  - в) хугларів;
  - г) шпільманів.
6. Як називається найдавніша пам'ятка французького народно-героїчного епосу:
  - а) „Пісня про Гільдебранда”;
  - б) „Пісня про Нібелунгів”;
  - в) „Пісня про Ролянда”;
  - г) „Пісня про мого Сиди”.

7. Як звали другого чоловіка Кримгільди з „Пісні про Нібелунгів”:
- Гатен;*
  - Гюнтер;*
  - Етцель;*
  - Зигфрид.*
8. Який жанр не набув розвитку в літературі зрілого Середньовіччя:
- алегорична поема;*
  - героїко-комічна поема;*
  - лицарський роман;*
  - тваринний епос.*
9. „Любовний бестіярій” – це поетичний винахід:
- жонглерів;*
  - менестрелів;*
  - трубадурів;*
  - труверів.*
10. Якою мовою було написано „Історію королів Британії”:
- англійською;*
  - кельтською;*
  - латинською;*
  - французькою.*
11. На основі яких переказів виникли куртуазні романи про Тристана й Ізольду:
- античних;*
  - германських;*
  - кельтських;*
  - слов'янських.*
12. До якого жанру належить „Роман про Ренара”:
- лицарського роману;*
  - пісні;*
  - поєми;*
  - тваринного епосу.*
13. Хто написав другу частину „Роману про Троянду”:
- Гійом Де Лорис;*
  - Жан Де Мен;*
  - Кретьєн Де Труа;*
  - Шарль Де Голь.*
14. Який елемент літургії спричинився до виникнення середньовічної драми:
- метр;*
  - ритм;*
  - секвенція;*
  - троп.*
15. Хто у „Божественній комедії” є провідником Поета в пеклі:
- Аристотель;*
  - Вергілій;*
  - Гомер;*

з) Платон.

Змістовий модуль 2. Історія західноєвропейської літератури епохи Відродження.

СПИСОК ОBOB'ЯЗKOBИX ДЛЯ ПPOЧИТАННЯ ТBOPIB

1. Джовані Бокачо. „Декамерон”.
2. Людовіко Аріосто. „Несамовитий Орландо”.
3. Торквато Тасо. „Звільнений Єрусалим”.
4. Еразм Роттердамський. „Похвала Глупоті”.
5. „Листи темних людей”.
6. Себастьян Брант. „Корабель дурнів”.
7. Франсуа Війон. „Заповіт”.
8. Франсуа Рабле. „Гаргантюа і Пантагрюель”.
9. Мішель Монтень. „Досліди”.
10. Джефрі Чосер. „Кентерберійські оповідання”.
11. Томас Мор. „Утопія”.
12. Вільям Шекспір. 5 драматичних творів на вибір.
13. Мігель Де Сервантес. „Дон Кіхот”.
14. Лопе Де Вега. „Собака на сні”, „Фуенте Овехуна”.

Тема 5. Епоха Відродження. Вступ.

Італійська література.

Треченто. Франческо Петрарка та гуманізм треченто. Джовані Бокачо та новелісти XIV ст.

Кватроченто. Гуманізм кінця XIV – першої половини XV ст. Римський гуманізм середини XV ст. Література другої половини XV ст.

Леон Батиста Альберті й флорентійський гуманізм.

Платонівська Академія у Флоренції.

Лоренцо Медичі. Анджело Поліціано. Луїджі Пульчі.

Матео Боярдо та ренесансна лицарська поема.

Гуманістична література другої половини XV ст. в Неаполі.

Література Чинквеченто. Загальна історична й ідейно-естетична проблематика. Зміна стилів. Періодизація.

Людовіко Аріосто.

Ніколо Мак'явелі. Кастильоне. Мемуарна та біографічна проза.

Поезія. Драматургія. Новелісти.

Торквато Тасо. Кінець Відродження.

Рекомендована література:

1. *Баллоні Н.Ф.* Всесвіт, що розширяється // Петрарка Ф. Канцоньєре / Пер. з іт. А.Перепаді; Авт. передмов М.Сантагата, Н.Ф.Баллоні; Худож.-ілюстратор І.І.Яхін; Худож.-оформлювачі Б.П.Бублик, В.А.Мурликін. – Харків: Фоліо, 2007. – С. 19-22.

2. *Блум Г.* Західний канон: книги на тлі епох / Пер. з англ. під загальною редакцією Р.Семківа. – К.: Факт, 2007. – 720 с.

3. *Кочур Г.* Джованні Боккаччо // Боккаччо Дж. Декамерон / Пер. з італ. М.Лукаша; Передмова Г.Кочура; Примітки О.Кругликової; Іл. Л.Киркач; Худож. оформлення Б.Бублика, С.Правдюка. – Харків: Фоліо, 2003. – С. 3-26.

4. *Пахльовська О.* Українсько-італійські літературні зв'язки XV-XX ст. – К., 1990.

5. *Сантагата М.* Передмова // Петрарка Ф. Канцоньєре / Пер. з іт. А.Перепаді; Авт. передмов М.Сантагата, Н.Ф.Баллоні; Худож.-ілюстратор І.І.Яхін; Худож.-оформлювачі Б.П.Бублик, В.А.Мурликін. – Харків: Фоліо, 2007. – С. 5-18.

6. Федорак Н. Ключові тексти Середніх віків і Відродження (Західна Європа). Навчально-методичний посібник. – Львів: Український католицький університет, 2021. – 300 с.
7. Шаповалова М., Рубанова Г., Моторний В. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження. – 3-тє вид. перероб і доп. – Львів: Світ, 1993. – 312 с.
8. Aurigemma M. *Lirica, poemi e trattati civili del Cinquecento*. – Bari, 1973.
9. Baillet R. *Le monde poétique de l'Arioste: Essai d'interprétation du «Roland Furieux»*. – Lyon, 1977.
10. Baldacci L. *Il petrarchismo del Cinquecento*. – Padova, 1974.
11. Borsellino N. *Lettura dell'Orlando furioso*. – Roma, 1974.
12. Borsellino N. *Ludovico Ariosto*. – Bari, 1973.
13. Borsellino N., Mercuri R. *Il teatro del Cinquecento*. – Bari, 1973.
14. Branca V. *Poliziano e l'umanesimo della parola*. – Torino, 1983.
15. Dionisotti C. *Machiavellerie: Storia e fortuna di Machiavelli*. – Torino, 1980.
16. Field L.F. *An introduction to the study of Renaissance*. – Port Washington (N. Y.); London, 1970.
17. Franceschetti A. *L'Orlando innamorato e le sue componenti tematiche e strutturali*. – Firenze, 1975.
18. Hale J.R. *Renaissance Europe, 1480-1520*. – London, 1971.
19. Hauser A. *Der Ursprung der modernen Kunst und Literatur: Die Entwicklung des Manierismus seit der Krise der Renaissance*. – München, 1979.
20. Hutton J. *Essays on renaissance poetry*. – Ithaca; London, 1980.
21. Klaniczay T. *Renaissance und Manierismus: Zum Verhältnis von Gesellschaftsstruktur, Poetik und Stil*. – Berlin, 1977.
22. Kristeller P.O. *Renaissance concepts of man*. – New York, 1972.
23. Levin H. *The myth of the golden age in the Renaissance*. – London, 1970.
24. Murtaugh K.O. *Ariosto and the classical simile*. – Cambridge (Mass.), 1980.
25. Musamarra L. *La poesia tragica italiana nel Rinascimento*. – Firenze, 1972.
26. Nelson W. *Fact or fiction: The dilemma of the Renaissance storyteller*. – Cambridge (Mass.), 1973.
27. Paparelli G. *Callimaco esperiente: (Filippo Buonaccorsi)*. — Roma, 1979.
28. Ponte G. *La personalità e l'opera del Boiardo*. – Genova, 1972.
29. Porcelli B. *La novella del Cinquecento*. – Bari, 1973.
30. Quinones R.J. *The Renaissance discovery of time*. – Cambridge (Mass.), 1972.
31. *The continental Renaissance, 1500-1600 / Ed. by A.J.Krailsheimer*. – Harmondsworth, 1971.
32. Ullmann W. *Medieval foundations of Renaissance humanism*. – London, 1977.

Практичне заняття 5

Питання для усних відповідей:

1. *Періодизація італійської літератури доби Відродження.*
2. *Франческо Петрарка. Життя і творчість. Значення Петрарки для розвитку європейської лірики.*
3. *Головні теми новел „Декамерона”. Особливості художньої майстерності Бокаччоновеліста.*
4. *Поетичний гурток Лоренцо Медичі. Творчість його найяскравіших представників.*
5. *Ідейно-художні особливості поеми Аріосто „Шалений Орlando”.*
6. *Література Чинквеченто. Торквато Тасо – найвидатніший представник італійської літератури Пізнього Відродження.*

Теми для рефератів:

1. *Збірка ліричних поезій Петрарки „Канцоньєре”. Її гуманістичний зміст, особливості поетичної майстерності.*

2. *Жанрова особливість „Декамерона” Бокачо. Сюжетне обрамлення та його ідейно-художнє значення.*

3. *Платонівська академія у Флоренції та її місце в італійській гуманістичній культурі XV ст.*

4. *Пульчі – Боярдо – Аріосто: розвиток теми Орlando в італійській поемі Відродження.*

5. *Поема „Звільнений Єрусалим”, відбиття в ній кризи гуманізму.*

Тема 6. Становлення голландської літератури. Камери риторів.

Нідерландські гуманісти й Еразм Роттердамський.

Лірика та драматургія гуманістів. Література кінця XVI ст.

Німецький гуманізм і його характерні риси.

Гуманісти XV – початку XVI ст.

„Листи темних людей”. Ульрих фон Гутен.

Література німецькою мовою перед Реформацією.

Мартин Лютер і Томас Мюнцер.

Німецька література після поразки Селянської війни.

Ганс Сакс.

Йоган Фішарт і німецька сатира кінця XVI ст.

Літератури Скандинавії в XIV-XV ст. Загальні риси літератури XVI ст.

Література Данії.

Літератури Норвегії, Ісландії та Швеції.

Загальні риси літератури у Швейцарії в XIV-XVI ст. Література німецькою мовою. Література французькою мовою.

Рекомендована література:

1. *Федорак Н.* Ключові тексти Середніх віків і Відродження (Західна Європа). Навчально-методичний посібник. – Львів: Український католицький університет, 2021. – 300 с.

2. *Шаповалова М., Рубанова Г., Моторний В.* Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження. – 3-тє вид. перероб і доп. – Львів: Світ, 1993. – 312 с.

3. *Beaulieu B.* Visage littéraire d'Érasme. – Québec, 1973.

4. *Vacon Th.I.* Martin Luther and the drama. – Amsterdam, 1976.

5. *Biermann H.* Die deutschsprachige Legendenspiele des späten Mittelalters und der frühen Neuzeit. – Köln, 1977.

6. *Brabant H.* Érasme humaniste dolent. – Québec, 1971.

7. *Brackert H.* Bauernkrieg und Literatur. – Frankfurt a. M., 1975.

8. *Charlier Y.* Erasme et l'amitié. D'après sa correspondance. – Paris, 1977.

9. *Deufert W.* Narr, Moral und Gesellschaft: Grundtendenzen im Prosaschwank des 16. Jahrhunderts. – Bern; Frankfurt a. M., 1975.

10. *Faludy G.* Erasmus, – New York; London, 1970.

11. Grundpositionen der deutschen Literatur in 16. Jahrhundert / Von J.Spriewald, H.Schnabel, W.Renk. – Berlin; Weimar, 1972.

12. *Hartmann K.G.* Die humanistische Odenkomposition in Deutschland: Vorgeschichte und Voraussetzungen. – Erlangen, 1976.

13. *Hellesnes N., Høyland O.* Norrøn litteraturhistorie. – Oslo, 1971.

14. *Holstein H.* Johann Reuchlins Komödien: Ein Beiträge zur Geschichte des lateinischen Schuldramas. – Leipzig, 1973.

15. *Jacobi R.* Jörg Wickrams Romane: Interpretation unter besonderer Berücksichtigung der zeitgenössischen Erzählprosa. – Bonn, 1970.

16. *Könneker B.* Die deutsche Literatur der Reformationszeit: Kommentar zu einer Epoche. – München, 1975.

17. *Schenker W.* Die Sprache Huldrych Zwinglis im Kontrast zur Sprache Luthers. – Berlin, 1977.

18. *Szomlajski L.* Yngre Sjaellandske krønike. Baggrund, tilblivelse og vaerdi. – Odense, 1973.
19. *Thompson G.* Under pretext of praise: Satiric mode in Erasmus' fiction. – Toronto, 1973.
20. Volkserzählung und Reformation: Handbuch zur Tradierung und Funktion von Erzählstoffen und Erzählliteratur im Protestantismus / Hrsg. von W.Brückner. – Berlin, 1974.
21. *Wedler K.* Hans Sachs. – Leipzig, 1976.

Практичне заняття 6

Питання для усних відповідей:

1. Відродження в Голландії: основні літературні явища та представники.
2. Сатирична картина дійсності в „Похвали Глупоті”.
3. Сатира у творі Себастьяна Бранта „Корабель дурнів”. Значення цього твору для подальшого розвитку „літератури про дурнів”.
4. Суперечка навколо Йогана Ройхліна й історія написання „Листів темних людей”.
5. Роль і місце Мартина Лютера в житті Німеччини періоду Реформації та в німецькій літературі.
6. Творчість Ганса Сакса, її фольклорні основи.

Теми для рефератів:

1. Значення філологічної діяльності Еразма Ротердамського.
2. Своєрідність памфлетної форми „Похвали Глупоті” Еразма Ротердамського.
3. Специфічні особливості німецької гуманістичної літератури.
4. Реформація та Селянська війна в Німеччині, їхній вплив на літературу.
5. Епоха Відродження та літератури скандинавських країн.
6. Розвиток літератур Швейцарії XIV-XVI ст.

Тема 7. Французька література XIV – першої половини XV ст.

Франсуа Війон.

Проза та драматургія другої половини XV ст.

Французький гуманізм.

Поезія першої половини XVI ст.

Франсуа Рабле.

Новелісти першої половини XVI ст.

Поезія Плеяди.

Драматургія XVI ст.

Проза другої половини XVI ст.

Монтень.

Агрипа Д'Обін'є та гугенотська поезія XVI ст.

Англійська література другої половини XIV та XV ст.

Томас Мор.

Поезія.

Проза.

Англійська драматургія.

Шекспір.

Ірландська література.

Рекомендована література:

1. *Блум Г.* Західний канон: книги на тлі епох / Пер. з англ. під загальною редакцією Р.Семківа. – К.: Факт, 2007. – 720 с.
2. *Затонський Д.* Вільям Шекспір // Шекспір В. Твори: У 6 т. – К., 1984. – Т. 1.
3. *Федорак Н.* Есеї Монтеня і трактати Сквороди: два методи самопізнання // Літературна компаративістика. – Вип. III. – Ч. II. – Київ: ВД „Стилос”, 2008. – С. 7-19.

4. Федорак Н. Ключові тексти Середніх віків і Відродження (Західна Європа). Навчально-методичний посібник. – Львів: Український католицький університет, 2021. – 300 с.
5. Федорак Н. Конфесійне протистояння кінця XVI ст. у творах Герасима Смотрицького та Мішеля Монтеня: гуманістичний аспект // Біля джерел українського бароко: Збірник наукових праць. [У надзаг.: Львівська медієвістика. – Вип. 3]. – Львів: Свічадо, 2010. – С. 91-108.
6. Шаповалова М. Шекспір в українській літературі. – Львів, 1976.
7. Шаповалова М., Рубанова Г., Моторний В. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження. – 3-тє вид. перероб і доп. – Львів: Світ, 1993. – 312 с.
8. Adam A. et al. Littérature française: 2t. – Т. 1. Des origines a la fin du XVIIIe siècle. – Paris, 1972.
9. Bergeron D.M. Shakespeare: A study and research guide. – London, 1975.
10. Bradbrook M.C. A history of Elizabethan drama: 2 vol. – Cambridge, 1979.
11. Braden G. The classics and English Renaissance poetry: Three case studies. – New Haven; London, 1978.
12. Brereton G. French tragic drama in the 16th and 17th centuries. – London, 1973.
13. Breuer H. Vorgeschichte des Fortschritts: Studien zur Historizität und Aktualität des Dramas der Shakespearezeit, Marlowe, Shakespeare, Jonson. – München, 1979.
14. Brewer D. Chaucer and his world. – London, 1978.
15. Cazauran N. L'Heptaméron de Marguerite de Navarre. – Paris, 1977.
16. Claude C. Rabelais. – Paris, 1973.
17. Coleman D.G. Maurice Scève poet of love: Tradition and originality. – Cambridge, 1975.
18. Coleman D.G. Rabelais: A critical study in prose fiction. – London, 1971.
19. Cottrell R.-D. Brantôme, the writer as portraitist of his age. – Genève, 1970.
20. Cullen P. Spenser, Marvell and Renaissance pastoral. – Cambridge (Mass.), 1970.
21. Defaut M., Salomon P. Les poètes du XVIe siècle. – Paris, 1970.
22. Deguy M. Tombeau de Du Bellay. – Paris, 1973.
23. Demerson G. La mythologie classique dans l'oeuvre lyrique de la «Pléiade». – Genève, 1972.
24. Dufournet J. Recherches sur Le testament de François Villon: 2 vol. – 2e éd. – Paris, 1971-1973.
25. Elbow P. Oppositions in Chaucer. – Middleton (Conn.), 1975.
26. Eliason N.E. The language of Chaucer's poetry: An appraisal of the verse, style, and structure. – Copenhagen, 1972.
27. Fassano G. «Les Tragiques»: un' epopea della morte 2 vol. – Bari, 1970-1971.
28. Febvre L. Amour sacré, amour profane: Autour de l'Heptaméron. – Paris, 1971.
29. Flower R. The Irish tradition. – Oxford, 1978.
30. Frye N. Fools of time: Studies in Shakespearean tragedy. – Buffalo, 1973.
31. Gadoffre G. Du Bellay et le sacré. – Paris, 1978.
32. Galm J.A. Sidney's Arcadian poems. – Salzburg, 1973.
33. Gray F. Rabelais et l'écriture. – Paris, 1974.
34. Greenblatt S.J. Sir Walter Raleigh: The Renaissance man and his roles. – New Haven, 1973.
35. Guiraud P. Le Testament de Villon ou le gai savoir de la Basoche. – Paris, 1970.
36. Hagiwara M.P. French epic poetry in the sixteenth century: Theory and practice. – The Hague; Paris, 1972.
37. Houppert J.W. John Lyly. – New York, 1975.
38. Kellogg A.L. Chaucer, Langland, Arthur: Essays in Middle English literature. – New Brunswick, 1972.
39. Kimbrough R. Sir Philip Sidney. – New York, 1971.
40. Larmat J. Rabelais. – Paris, 1973.
41. Lawry J.S. Sidney's two Arcadias: Pattern and proceeding. – Ithaca, 1972.
42. Lazard M. Le théâtre en France au XVIe siècle. – Paris, 1980.

43. *Le Hir Y.* Les drames bibliques de 1541 à 1600. – Grenoble, 1974.
44. *Lebègue R.* Etudes sur le théâtre français. – Vol. 1, Moyen âge. Renaissance. Baroque. – Paris, 1977.
45. *Lebègue R.* Le théâtre comique en France de Pathelin à Mélite. – Paris, 1972.
46. *Leod E.* Charles of Orléans: Prince and poet. – New York, 1970.
47. *Lewicka H.* Etudes sur l'ancienne farce française. – Paris; Warszawa, 1974.
48. *Martin D.* Montaigne et la fortune: Essai sur le hasard et le langage. – Paris, 1977.
49. *Mayer C.-A.* Clément Marot. – Paris, 1972.
50. *Mayer C.-A.* La religion de Marot. – Paris, 1973.
51. *Mayer R.* The concept of love in Sidney and Spencer. – Salzburg, 1978.
52. *McFarlane I.D.* Renaissance: France, 1470-1589. – London; New York, 1974.
53. *McGowan M.M.* Montaigne's deceits: The art of persuasion in the Essais. – Philadelphia, 1974.
54. *Meehan V.M.* Christopher Marlowe: Poet and playwright: studies in poetical method. – The Hague, Paris, 1974.
55. *Ménager D.* Introduction à la vie littéraire du XVIe siècle. – Paris, 1972.
56. *Mincoff M.* Shakespeare: The first steps. – Sofia, 1976.
57. *Morley H.* Clement Marot and other studies: 2 vol. – Genève, 1970.
58. *Muir K.* Shakespeare's comic sequence. – Liverpool, 1979.
59. *Nadeau O.* La pensée de Montaigne et la composition des essais. – Genève, 1972.
60. *Norton-Smith F.* Geoffrey Chaucer. – London, 1974.
61. *O'Hara J.E.* The rhetoric of love in Lyly's «Euphues» and his England and Sydney's «Arcadia». – Salzburg, 1978.
62. *Paris J.* Rabelais au futur. – Paris, 1970.
63. *Partridge A.C.* The language of Renaissance poetry: Spenser, Shakespeare, Donne, Milton. – London, 1971.
64. *Payne F.A.* Chaucer and Menippean Satire. – Madison, 1981.
65. *Pérouse G.A.* Nouvelles françaises du 16e siècle: images de la vie du temps. – Genève, 1977.
66. *Planche A.* Charles d'Orléans ou La recherche d'un langage. – Paris, 1975.
67. *Quingnard P.* La parole de la Délie: Essai sur Maurice Scève. – Paris, 1974.
68. *Rigolot F.* Les langages de Rabelais. – Genève, 1972.
69. *Roubichou-Stretz A.* La vision de l'histoire dans l'oeuvre de la Pléiade: Thèmes et structures. – Paris, 1973.
70. *Rowse A.L.* The English Renaissance: The cultural achievement. – New York, 1972.
71. *Sabatier R.* La poésie de XVIe siècle. – Paris, 1975.
72. *Sayce R.A.* The essays of Montaigne: A critical exploration. – London, 1972.
73. *Schoenbaum S.* Shakespeare: The Globe and the World. – Oxford, 1979.
74. *Schoenbaum S.* William Shakespeare: A documentary life. – Oxford, 1975.
75. Shakespeare's contemporaries: Modern studies in English Renaissance drama. – 2nd ed. / With an introd. essay by A.Harbage; Ed. by M.Bluestone, N.Rabkin. – Englewood Cliffs (N. J.), 1970.
76. *Smith P.M.* Clément Marot: Poet of the French Renaissance. – London, 1970.
77. *Tetel M.* Marguerite de Navarre's Heptaméron: Thèmes, language and structure. – Durham, 1973.
78. The new intellectuals: A survey and bibliogr. of recent Studies in English Renaissance drama / Ed. by T.P.Logan, D.S.Smith. – Lincoln; London, 1977.
79. *Van Dorsten J.A.* The radical arts: First decade of an English Renaissance. – London, 1970.
80. *Vitz E.B.* The crossroad of intentions: A study of symbolic expression in the poetry of François Villon. – The Hague; Paris, 1974.
81. *Waller G.F.* The strong necessity of time: The philosophy of time in Shakespeare and Elizabethan literature. – The Hague; Paris, 1976.

82. *Weil J.* Christopher Marlowe: Merlin's prophet. – Cambridge, 1977.
83. *Weimann R.* Shakespeare and the popular tradition in the theatre: Studies in the social dimension of dramatic form and function / Ed. by R.Schwartz. – Baltimore, 1978.
84. *Weiner A.D.* Sir Philip Sidney and the poetics of Protestantism: A study of contexts. – Minneapolis, 1978.
85. *Willow M.E.* An analysis of the English poems of St. Thomas More. – Nieuwkoop, 1974.
86. *Zumthor P.* Le masque et la lumière: La poétique des grands rhétoriciens. – Paris, 1978.

Практичне заняття 7

Питання для усних відповідей:

1. *Поезія Франсуа Війона і перехід від Середньовіччя до Відродження у Франції. Проблематика „Заповіту”.*
2. *Своєрідність художнього методу Франсуа Рабле. Поєднання фантастичного та реального, використання сміхових прийомів.*
3. *„Досліди” Мішеля Монтеня: жанр, ідейний зміст і художня своєрідність.*
4. *„Кентерберійські оповідання” Джефрі Чосера, особливості побудови збірки.*
5. *„Утопія” Томаса Мора. Жанрова специфіка твору та побудова сюжету.*
6. *Основні періоди творчості Вільяма Шекспіра.*

Теми для рефератів:

1. *Французька новела Відродження, її особливості й історія розвитку.*
2. *„Плеяда” та її маніфест. Творчість П'єра Де Ронсара.*
3. *Творчість Агрипи Д'Обіньє та гугенотська поезія XVI ст.*
4. *Історичні хроніки Вільяма Шекспіра, їхні джерела, жанрова специфіка та проблематика.*
5. *Ідейно-художні особливості комедій Вільяма Шекспіра.*
6. *Трагічний конфлікт у „великих” трагедіях Вільяма Шекспіра.*

Тема 8. Еспанська література.

Література XV ст. Відродження в Каталонії, початок ренесансної культури в Кастилії.

Література раннього загальноєспанського Відродження.

Поезія зрілого та пізнього Відродження.

Проза зрілого та пізнього Відродження.

Сервантес.

Драматургія зрілого та пізнього Відродження.

Лопе Де Вега.

Рекомендована література:

1. *Ортега-і-Гассет Х.* Роздуми про Дона Кіхота, пер. з ісп. – Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2012. – 216 с.
2. *Федорак Н.* Ключові тексти Середніх віків і Відродження (Західна Європа). Навчально-методичний посібник. – Львів: Український католицький університет, 2021. – 300 с.
3. *Шановалова М., Рубанова Г., Моторний В.* Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження. – 3-тє вид. перероб і доп. – Львів: Світ, 1993. – 312 с.
4. *Alfaro G.A.* La estructura de la novela picaresca. – Bogotá, 1977.
5. *Aranguren J.L.* San Juan de la Cruz. – Madrid, 1973.
6. *Avalle-Arce J.B.* Dintorno de una época dorada. – Madrid, 1978.
7. *Avalle-Arce J.B.* Don Quijote como forma de vida. – Madrid, 1976.
8. *Avalle-Arce J.B.* Nuevos deslindes cervantinos. – Barcelona, 1975.
9. *Ayala F.* El Lazarillo: Nuevo examen de algunos aspectos. – Madrid, 1971.

10. *Beltrán L.* Razones de Buen Amor: Oposiciones y convergencias en el libro del Arcipreste de Hita. – Madrid, 1977.
11. *Canavaggio J.* Cervantes dramaturge: Un théâtre à naître. – Paris, 1977.
12. *Castro A.* El pensamiento de Cervantes. – Nueva ed., ampl. – Barcelona; Madrid, 1972.
13. *Castro Guisasaola F.* Observaciones sobre las fuentes literarias de «La Celestina». – Madrid, 1973.
14. *Cejador y Frauca J.* Historia de la lengua y literatura castellana. T. 1. P. 1-2. Desde los orígenes hasta Carlos V. – Madrid, 1972.
15. *Concha V.G. de la.* El arte literario de Santa Teresa. – Barcelona etc., 1978.
16. *Curto Herrero F.F.* Estructura de los libros españoles de caballerías en el siglo XVI. – Madrid, 1976.
17. *Darst D.H.* Juan Boscán. – Boston, 1978.
18. *Durán M.* Luis de León. – New York, 1971.
19. El Arcipreste de Hita: El libro, el autor, la tierra, la época. – Barcelona, 1973.
20. *El Saffar R.* Novel to romance: A study of Cervantes's «Novelas ejemplares». – Baltimore; London, 1974.
21. Estudios literarios de hispanistas norteamericanos dedicados a Helmut Hatzfeld con motivo de su 80 aniversario / Ed. por J.M.Sola-Solé, A.Crisafulli, B.Damiani. – Barcelona, 1974.
22. *Forciones A.K.* Cervantes' christian romance: A study of «Persiles y Sigismunda». – London, 1972.
23. *Gallego Morell A.* Estudios sobre poesía española del primer Siglo de Oro. – Madrid, 1970.
24. *Gilman S.* The Spain of Fernando de Rojas: The intellectual and social landscape of «La Celestina». – Princeton, 1972.
25. *Glenn R.F.* Juan de la Cueva. – New York, 1973.
26. *Hermenegildo A.* La tragedia en el Renacimiento español. – Barcelona, 1973.
27. *Hermenegildo A.* Renacimiento, teatro y sociedad: Vida y obra de Lucas Fernández. – Madrid, 1975.
28. *Jones R.O.* Historia de la literatura española: Siglo de Oro: prosa y poesía (Siglos XVI y XVII). – Barcelona, 1974.
29. La poesía de Garcilaso: Ensayos críticos. – Barcelona, 1974.
30. *Larson D.R.* The honor plays of Lope de Vega. – Cambridge (Mass.); London, 1977.
31. *Laurenti J.L.* Estudios sobre la novela picaresca española. – Madrid, 1970.
32. *Lázaro Carreter F.* «Lazarillo de Tormes» en la picaresca. – Barcelona, 1972.
33. *Lupini P.* Vergleichende Untersuchungen zur literarischen Darstellung moralistischer Inhalte in Mateo Alemans Guzmán de Alfarache und in Michel de Montaignes Essais. – Köln, 1979.
34. *Macri O.* Fernando de Herrera. – 2-a ed., corr. y aum. – Madrid, 1972.
35. *Maravall J.A.* El mundo social de «La Celestina». – 3-a ed., rev. – Madrid, 1976.
36. *Maravall J.A.* Utopía y contrautopía en el «Quijote». – Santiago de Compostela, 1976.
37. *Márquez Villanueva F.* Personajes y temas del Quijote. – Madrid, 1975.
38. *Porrata F.E.* Incorporación del romancero a la tematica de la comedia española. – Madrid, 1973.
39. *Rico F.* La novela picaresca y el punto de vista. – Barcelona, 1970.
40. *Salinas P.* Jorge Manrique, o tradición y originalidad. – Barcelona, 1974.
41. *San Miguel A.* Sentido y estructura del «Guzmán de Alfarache» de Mateo Alemán / Pról. de F.Rauhut. – Madrid, 1971.
42. *Watson A.* Juan de la Cueva and the Portuguese succession. – London, 1971.
43. *Wilson E.M., Moir D.* A literary history of Spain: The Golden Age: Drama (1492-1700). – London, 1972.

Практичне заняття 8

Питання для усних відповідей:

1. Загальні особливості еспанського ренесансного лицарського роману.
2. Розвиток шахрайського роману в Іспанії. Особливості цього жанрового різновиду та його персонажів.
3. Життя і творчий шлях Сервантеса. „Повчальні новели”.
4. Характеристика образів Дон Кіхота і Санчо Панси, їхній соціальний і філософський зміст.
5. Народньо-героїчна драма Лопе Де Веги „Фуенте Овехуна”, художнє новаторство автора.
6. Комедія Лопе Де Веги „Собака на сні”. Її гуманістичний зміст і художні особливості.

Теми для рефератів:

1. Порівняльна характеристика сонетів Петрарки та Шекспіра.
2. Біблійні алюзії у трагедії Шекспіра „Гамлет”.
3. Мітосвіт „Макбета”: володарі та відьми.
4. Народження „вічних” образів у літературі Відродження.
5. Петрарка та Бокачо в давній українській літературі.
6. Які середньовічні романи пародіював Сервантес?

Зразок тестових завдань за підсумками змістового модуля 2

1. У якому рядку вказано два твори Франческо Петрарки:
  - а) „Канцоньєре”, „Сто нових новел”;
  - б) „Африка”, „Старечі листи”;
  - в) „Декамерон”, „Тріумфи”;
  - г) „Сповідь”, „Про чернече дозвілля”.
2. Хто і де у XV столітті заснував першу публічну бібліотеку в Європі:
  - а) Анджело Поліціяно в Монтепульчано;
  - б) Джовані Піко Дела Мірандола в Римі;
  - в) Матео Боярдо у Ферарі;
  - г) Ніколо Ніколі у Флоренції.
3. Хто був автором поеми „Несамовитий Орландо”:
  - а) Анджело Поліціяно;
  - б) Луїджі Пульчі;
  - в) Людовіко Аріосто;
  - г) Матео Боярдо.
4. Хто з цих представників голландського Відродження був не лише поетом, але й композитором:
  - а) Анна Бейнз;
  - б) Матейс Де Кастелейн;
  - в) Ян Ван Гаут;
  - г) Ян Ван Дер Нот.
5. Мовою творів німецьких гуманістів була:
  - а) баварська;
  - б) голландська;
  - в) латинська;
  - г) німецька.

6. Кому присвячено вірш Ганса Сакса „Вітенберзький соловей”:
- Альбрехтові Дюреру;*
  - Мартинові Лютеру;*
  - Себастьянові Бранту;*
  - Томасові Мюнцеру.*
7. Як називається головний твір Франсуа Війона:
- „Досліди”;*
  - „Заповіт”;*
  - „Сповідь”;*
  - „Повчання”.*
8. Хто з цих французьких новелістів був автором збірки „Гептамерон”:
- Бонавантюр Депер’є;*
  - Жак Таюро;*
  - Лазар Де Баїф;*
  - Маргарита Наварська.*
9. Зачинателем якого жанру у світовій літературі став Мішель Монтень:
- есею;*
  - новели;*
  - оповідання;*
  - памфлету.*
10. Твір Томаса Мора „Утопія” має таку назву, бо це:
- назва книги, яку нібито переказує автор;*
  - назва острова, опис якого подано у творі;*
  - ім’я головної героїні;*
  - назва корабля, яким у творі керує оповідач.*
11. Хто був керівником лондонського театру „Глобус”, який ставив п’єси Шекспіра:
- Бен Джонсон;*
  - Вільям Шекспір;*
  - Кристофер Марло;*
  - Френсис Бекон.*
12. Хто з цих дійових осіб бере участь у трагедії „Гамлет”:
- Банко;*
  - Гільденстерн;*
  - Корделія;*
  - Яго.*
13. Антитезою до якого різновиду романного жанру є шахрайський роман:
- до лицарського;*
  - до любовного;*
  - до мавританського;*
  - до пасторального.*
14. З ким безуспішно боровся Дон Кіхот, уявляючи, що то велетні:
- з вежами;*
  - з вітряками;*
  - з дзвіницями;*

г) з човнами.

15. Як звали головну героїню комедії „Собака на сні”:

- а) Дездемона;
- б) Діана;
- в) Лавренсія;
- г) Офелія.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Історія західноєвропейської літератури Середніх віків												
Тема 1. Епоха Середньовіччя. Вступ. Латинська література. Латинська література III-IV ст. Від античності до Середньовіччя (V-VI ст.). „Темні віки” (VI-VIII ст.). Каролінзьке й Оттонівське відродження (VIII-X ст.).		2	2		2	2						
Тема 2. Народно-епічна література. Деякі риси архаїчних форм епосу. Кельтський епос. Давньоскандинавська література. Едична поезія. Ісландські саги. Англосаксонська епічна поезія. Епічна поезія континентальних германців. Карело-фінський епос. Поезія скальдів. Літератури Західної Європи Зрілого Середньовіччя. Місце латинської літератури в письменстві XI-XIII ст. Клерикальні жанри. Світські жанри. Поезія вагантів.		2	2		2	2						
Тема 3. Загальні риси героїчного епосу періоду зрілого Середньовіччя. Французький героїчний епос. Німецький героїчний епос. Еспанський героїчний епос. Загальні риси куртуазної лірики. Лірика Провансу.		2	2		2	2						

Традиції провансальських трубадурів в Італії. Поезія французьких труверів. Німецька куртузна лірика.													
Тема 4. Витоки лицарського роману. Французький лицарський роман. Німецький лицарський роман. Англійський лицарський роман. Культура середньовічного міста. Фабліо, шванки, сатиричні вірші. „Тваринний” епос і дидактично-алегорична поема. Шляхи розвитку міської літератури кінця XIII – початку XIV ст. Драматургія. Італійська література. Передвідродження та поезія „солідного нового стилю”. Данте Аліґ’єрі.		2	2		2	2							
Разом – зм. модуль 1	32	8	8		8	8							
Змістовий модуль 2. Історія західноєвропейської літератури епохи Відродження													
Тема 5. Епоха Відродження. Вступ. Італійська література. Треченто. Франческо Петрарка та гуманізм треченто. Джовані Бокачо та новелісти XIV ст. Кватроченто. Гуманізм кінця XIV – першої половини XV ст. Римський гуманізм середини XV ст. Література другої половини XV ст. Леон Батиста Альберті та флорентійський гуманізм. Платонівська Академія у Флоренції. Лоренцо Медичі. Андже́ло Поліціано. Луїджі Пульчі. Матео Боярдо та ренесансна лицарська поема. Гуманістична література другої половини XV ст. в Неаполі. Література чінквеченто. Загальна історична й ідейно-естетична проблематика. Зміна стилів. Періодизація. Людовіко Аріосто. Ніколо Мак’явелі. Кастильоне. Мемуарна та біографічна проза. Поезія. Драматургія. Новелісти.		2	2		2	2							

Торквато Тасо. Кінець Відродження.													
Тема 6. Становлення голландської літератури. Камери риторів. Нідерландські гуманісти й Еразм Ротердамський. Лірика та драматургія гуманістів. Література кінця XVI ст. Німецький гуманізм і його характерні риси. Гуманісти XV – початку XVI ст. „Листи темних людей”. Ульрих фон Гутен. Література німецькою мовою перед Реформацією. Мартин Лютер і Томас Мюнцер. Німецька література після поразки Селянської війни. Ганс Сакс. Йоган Фішарт і німецька сатира кінця XVI ст. Літератури Скандинавії в XIV-XV ст. Загальні риси літератури XVI ст. Література Данії. Літератури Норвегії, Ісландії та Швеції. Загальні риси літератури у Швейцарії в XIV-XVI ст. Література німецькою мовою. Література французькою мовою.	2	2		2	2								
Тема 7. Французька література XIV – першої половини XV ст. Франсуа Війон. Проза та драматургія другої половини XV ст. Французький гуманізм. Поезія першої половини XVI ст. Франсуа Рабле. Новелісти першої половини XVI ст. Поезія Плеяди. Драматургія XVI ст. Проза другої половини XVI ст. Монтень. Агрипа Д’Обінья та гугенотська поезія XVI ст. Англійська література другої половини XIV та XV ст. Томас Мор. Поезія. Проза. Англійська драматургія. Шекспір. Ірландська література.	2	2		2	2								
Тема 8. Еспанська література. Література XV ст. Відродження в Каталонії, початок ренесансної культури	2	2		2	2								

в Кастилії. Література раннього загальноєспанського Відродження. Поезія зрілого та пізнього Відродження. Проза зрілого та пізнього Відродження. Сервантес. Драматургія зрілого та пізнього Відродження. Лопе Де Вега.												
Разом – зм. модуль 2	32	8	8		8	8						
Усього годин	64	16	16		16	16						

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Латиномовна література раннього Середньовіччя.	2
2	Архаїчний народно-героїчний епос. Особливості літератури зрілого Середньовіччя.	2
3	Класичний героїчний епос. Куртуазна лірика.	2
4	Лицарський роман. Розвиток міської літератури.	2
5	Італійська література Відродження.	2
6	Відродження в Нідерландах. Література Реформації в Німеччині.	2
7	Література французького й англійського Відродження.	2
8	Розвиток єспанської ренесансної літератури.	2

8. Самостійна робота

Самостійна робота студента в межах спецкурсу передбачає такі види діяльності:

- Читання й аналіз обов'язкових для ознайомлення художніх творів;
- Опрацювання рекомендованих наукових праць;
- Написання рефератів на запропоновані теми.

9. Індивідуальні завдання

Спроби самостійного аналізу запропонованих до вивчення художніх творів Середніх віків і Відродження.

10. Методи навчання

Методологічною базою спецкурсу є матеріал із праць українських та іноземних істориків, теоретиків літератури, культурологів, філософів: Н.Висоцької, Д.Затонського, І.Качуровського, Д.Наливайка, Ю.Пелешенка, Г.Рубанової, В.Скляренка, Б.Сушинського, І.Франка; Г.Біркхана, Г.Блума, Й.Гейзинги, Ж.Ле Гофа, Н.Дейвіса, Ф.Зайбта, Е.Р.Курціуса, Дж.Лінча, А.Лосева, Е.Месі, Г.Острогорського, Р.Радева, Л.Софронової, А.Дж.Тойнбі, Ж.Фльорі, М.Шляуха й ін.

У межах висвітлення лекційних тем застосовано оглядово-панорамний виклад матеріалу в поєднанні з герменевтичним і проблемним. Викладачеві варто попередньо ознайомити студентів зі структурою, метою та завданнями курсу, принципами організації навчального процесу. Окремих зауваг і порад потребує рекомендована література до тем. Звичайно, лекційний матеріал,

засвоений під час занять, є основним чинником у підготовці студента. Водночас самостійне опрацювання художніх творів і наукової літератури, підготовка до практичних занять і активна участь у них в усній і письмовій (написання рефератів) формах істотно поглиблює уявлення філолога про предмет викладу.

11. Методи контролю

Контроль за засвоєнням знань і успішністю здійснюється з допомогою поточного модульного контролю та з урахуванням самостійної роботи студентів над запропонованим спектром тем для самостійного опрацювання.

Також для контролю студентів створено тестові завдання (див. вище).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподілу й отримання балів, фактично, не відбувається, бо курс не закінчується ні заліком, ані іспитом.

13. Методичне забезпечення

Підручники

14. Рекомендована література

Базова

1. *Качуровський І.* Генерика і архітектоніка. – Київ, 2005. – Кн. I: Література європейського Середньовіччя.
2. *Куриціус Е. Р.* Європейська література і латинське середньовіччя / Переклав з нім. Анатолій Онишко. – Львів, 2007.
3. Література західноєвропейського середньовіччя / за загальною редакцією Н. Висоцької / Навчальний посібник. – 2-ге вид. „Історія зарубіжної літератури”. – Вінниця, 2005.
4. *Федорак Н.* Ключові тексти Середніх віків і Відродження (Західна Європа). Навчально-методичний посібник. – Львів: Український католицький університет, 2021.
5. *Шаповалова М., Рубанова Г., Моторний В.* Історія зарубіжної літератури. – Київ, 2003.

Допоміжна

1. *Блум Г.* Західний канон: книги на тлі епох / Пер. з англ. під загальною редакцією Р.Семківа. – Київ, 2007.
2. *Гейзінга Й.* Homo Ludens / Пер. з англ. О. Мокровольського. – Київ, 1994.
3. *Гофф Ж. Ле.* Середньовічна уява. Переклад з франц. Я. Кравця. – Львів, 2007.
4. Європейське Відродження та українська література XIV–XVIII ст. – Київ, 1993.
5. Європейське Середньовіччя: літературний флорилегіум / Упоряд. Б. Щавурський. – Тернопіль, 2020.
6. *Козлик І.* Світова література доби Середньовіччя та епохи Відродження («Картина світу». Естетика. Поетика): навчальний посібник. – Івано-Франківськ, 2011.
7. *Лінч Дж.* Середньовічна церква. Коротка історія / Пер. з англ. В. Шовкуна. – Київ, 1994.
8. *Радев Р.* Средновековна философия. – София, 1994.
9. *Шаповалова М.* Шекспір в українській літературі. – Львів, 1976.
10. *Flori J.* Rycerze i rycerstwo w średniowieczu. – Poznań, 2003.
11. *Schlauch M.* Stare sagi islandzkie. – Warszawa, 1976.

15. Інформаційні ресурси

<http://www.ae-lib.org.ua/>
lib.sowa.com.ua/el_bibl.htm
www.info-library.com.ua/
library.znu.edu.ua/
pidruchniki.com.ua